

ဝက်သက်-ဂျိုက်သိုးရောဂါကာကွယ်ဆေး အပိုဆောင်းထိုးနှံခြင်း အစီအစဉ် ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလနှင့် နိုဝင်ဘာလ

POLIO GLOBAL ERADICATION INITIATIVE

ဝက်သက်နှင့် ဂျိုက်သိုးရောဂါ ကင်းစင်ပပျောက်ရေးသည် ကမ္ဘာကျန်းမာရေးအဖွဲ့ အရှေ့တောင်အာရှဒေသ၏ ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်(၈)ခုတွင် တစ်ခု အပါအဝင်ဖြစ်ပြီး ၂၀၂၃ ခုနှစ်တွင် ကင်းစင်ပပျောက်ရန် ရည်မှန်းထားပါသည်။

ဝက်သက်-ဂျိုက်သိုးရောဂါ ကာကွယ်ဆေး အပိုဆောင်း ထိုးနှံခြင်းကို မြန်မာနိုင်ငံတွင် နှစ်ကြိမ်ခွဲ၍ ဆောင်ရွက်နေပါသည်။

- ပထမအကြိမ် (ပြီးစီး)။ ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာ ၂၅ ရက်မှ ၂၉ ရက်နေ့အထိ ဦးစားပေး (၉၆) မြို့နယ်တွင် ပိုလီယိုအပိုဆောင်း တိုက်ကျွေးခြင်းနှင့်အတူ ထိုးနှံပြီး ဖြစ်ပါသည်။
ဒုတိယအကြိမ်။ ကျန်မြို့နယ် (၂၃၄) မြို့နယ်တွင် ၂၀၁၉ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၆ ရက်မှ ၂၈ ရက်နေ့အထိ ဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ပါသည်။
ရည်မှန်းကလေး။ အသက် (၉) လမှ ၅ နှစ် ၆ လအထိ ကလေးငယ်ပေါင်း ၄.၇ သန်း

အရေးကြီးမြို့နယ်များကို အဓိကထားဆောင်ရွက်ခြင်း

စေ့စပ်သေချာစွာ လေ့လာဆန်းစစ်မှုများအရ မြန်မာနိုင်ငံရှိ မြို့နယ် (၉၆) မြို့နယ်သည် အရေးကြီး မြို့နယ်များဖြစ်ပြီး ဦးစားပေး ဆောင်ရွက် ရမည့် မြို့နယ်များအဖြစ် သတ်မှတ်ထားပါသည်။

၎င်းမြို့နယ်များသည် မြို့ပေါ်ရှိ ဆင်းရဲနွမ်းပါးသည့်ရပ်ကွက်များ၊ ခက်ခဲ ဒေသရှိ မြို့နယ်များ (ပထဝီအနေအထားအရ ခက်ခဲခြင်း၊ ပြည်သူလူထု မှ ကျန်းမာရေး လုပ်ငန်းများနှင့်ပတ်သက်၍ လက်ခံနိုင်ရန် ခက်ခဲခြင်း) နှင့် လုံခြုံစိတ်ချရခြင်းမရှိသည့် မြို့နယ်များဖြစ်သည်။ ယင်းမြို့နယ်များတွင် ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုများ ဆောင်ရွက်ရန် ခက်ခဲနိုင်ပါသည်။

ဝက်သက်ရောဂါ

- ဝက်သက်ရောဂါသည် လွန်စွာ ကူးစက်လွယ်သော ရောဂါတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ ဝက်သက်ရောဂါကြောင့် ပြင်းထန်သောနောက်ဆက် တွဲဆိုးကျိုးများ ဖြစ်နိုင်သည့်အပြင် အသက်ပါ ဆုံးရှုံးနိုင်ပါ သည်။ အသက် (၅) နှစ်အောက် ကလေးများတွင် အဓိက ဖြစ်ပွား နိုင်သည်။
ကာကွယ်ဆေးဖြင့် ဝက်သက်ရောဂါကို အလွယ်တကူ ကာကွယ်နိုင် ပါသည်။ ဝက်သက်ရောဂါကာကွယ်ဆေးသည် လုံခြုံစိတ်ချရပြီး ကမ္ဘာပေါ်တွင် ၁၉၆၈ ခုနှစ်ကတည်းက စတင်အသုံးပြုခဲ့ပါသည်။
ကာကွယ်ဆေးထိုးရန် ချီတုံ့ချတုံ့ဖြစ်ခြင်းနှင့် ကာကွယ် ဆေးထိုး လုပ်ငန်းများတွင် လိုအပ်ချက်များရှိခြင်းတို့ကြောင့် ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်း လုံးတွင် ဝက်သက်ရောဂါ ဖြစ်ပွားမှုနှင့် သေဆုံးမှုများ ယခုအခါ မြင့်တက်လာပါသည်။
ဝက်သက်ရောဂါ ကာကွယ်ဆေးဖြင့် ဝက်သက်ရောဂါ ကူးစက် ပျံ့ပွားခြင်းကို သိသာစွာ ကျဆင်းစေပါသည်။ ကာကွယ်ဆေးထိုး လွှမ်းခြုံမှုများလေ ရောဂါကာကွယ်နိုင်စွမ်း မြင့်မားလေ ဖြစ်သည်။

ဂျိုက်သိုးရောဂါ

- ကိုယ်ဝန်နှုတ်တွင် ဂျိုက်သိုးရောဂါပိုး ကူးစက်ခံရပါက ပြင်းထန် နောက်ဆက်တွဲ ဆိုးကျိုးများဖြစ်သော သားပျက်သားလျော့ခြင်း၊ ကလေးအသေမွေးခြင်းများ ဖြစ်ပွားနိုင်ပါသည်။
ထို့အပြင် မွေးကင်းစကလေးငယ်များတွင် ကိုယ်တွင်းအင်္ဂါများ ပျက်စီးခြင်း၊ အမြင်အာရုံ အကြားအာရုံ ထိခိုက်ခြင်း၊ နှလုံးနှင့် ဦးနှောက်များ မွေးရာပါ ချို့ယွင်းခြင်းများ ဖြစ်ပွားနိုင်ပါသည်။

photo credit: WHO Myanmar

Immunization during measles rubella campaign (phase one), Kyaingtone township, Eastern Shan State, 26 October 2019

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဝက်သက်ရောဂါဖြစ်ပွားနေမှု အခြေအနေ

- ၂၀၁၉ခုနှစ်တွင် ယနေ့အထိ ဝက်သက်ရောဂါ ဖြစ်ပွားသော အရေအတွက် စုစုပေါင်းမှာ ၃၉၆၅ ဦးဖြစ်သည်။ ၁၅ နှစ်အောက် ကလေးများတွင် ဖြစ်ပွားပြီး ၅ နှစ်အောက် ကလေးများတွင် အဖြစ်အပျက်ဆုံးဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။
- ၂၀၁၉ခုနှစ် တစ်လျှောက်လုံးတွင် ဝက်သက်ကာကွယ်ဆေး အပိုဆောင်း တိုက်ကျွေးခြင်းကို မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။ ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့၏ ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ တွင် အထူးထုတ်ဝေထားသည့် သတင်းစာစောင်ကို <https://bit.ly/2CI4Bk0> တွင် လေ့လာနိုင်ပါသည်။ ထို့အပြင် ပုံမှန် ကာကွယ်ဆေးထိုး လုပ်ငန်းများလည်း တိုးတက်လာပါသည်။

ဝက်သက်-ဂျီကူးသိုးရောဂါ ကာကွယ်ဆေး...

- လုံခြုံစိတ်ချရပြီး ထိရောက်ခြင်း*
- တစ်ကြိမ်လျှင် ရောဂါနှစ်မျိုးလုံးအတွက် တစ်ခါသာ ထိုးနှံရခြင်း (ပုံမှန်အားဖြင့် စုစုပေါင်း နှစ်ကြိမ်ထိုးနှံပါသည်)
- လူသက်တမ်းတစ်လျှောက်လုံးအတွက် ရောဂါကာကွယ်နိုင်ခြင်း

* Measles vaccines: WHO position paper <https://bit.ly/2KiSBK2>

ဝက်သက်-ဂျီကူးသိုးရောဂါ ကာကွယ်ဆေးသည် အေးထွက် ဆိုးကျိုးနည်း၍ ခံနိုင်ရည်ရှိသော ကာကွယ်ဆေးဖြစ်သည်။ အချို့ကလေးများတွင် အဖျားအနည်းငယ်ရှိခြင်းနှင့် ကာကွယ်ဆေးထိုးသည့်နေ့တွင် အနည်းငယ် နာခြင်းများ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ဆက်လက်ဖြစ်ပွားနေပါက ကလေးအုပ်ထိန်းသူများမှ ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများကို ဆက်သွယ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

photo credit: WHO Myanmar

A child receives oral polio vaccine, Thandaung township, Kayin State, 21 July 2019

ပိုလီယိုရောဂါ အမြစ်ဖြတ် ကင်းစင်ပျောက်ရေး - ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းအခြေအနေ

- ကမ္ဘာပေါ်တွင် ပိုလီယိုရောဂါကင်းစင်ပျောက်ရန် ပိုမိုနီးကပ်လာပြီဖြစ်သည်။
- ပိုလီယိုရောဂါပိုး ၃ မျိုးရှိရာ ရောဂါပိုး (ပိုလီယိုအရိုင်းပိုး) အမျိုးအစား (၂)နှင့် (၃)တို့သည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် အမြစ်ဖြတ် ကင်းစင်ပျောက်ပြီးဖြစ်ရာ အမျိုးအစား(၁)သာကျန်ရှိတော့သည်။
- ကမ္ဘာပေါ်တွင် ပိုလီယိုအရိုင်းပိုး အမျိုးအစား (၁) သည် အာဖရိကနက်စတန်နှင့် ပါကစ္စတန်နိုင်ငံများတွင်သာ ဖြစ်ပွားလျက်ရှိပြီး ၂၀၁၉ ခုနှစ် အတွင်းတွင် အာဖရိကနက်စတန်နိုင်ငံ၌ ၇၂ ဦးနှင့် ပါကစ္စတန်နိုင်ငံ၌ ၁၆ ဦးဖြစ်ပွားခဲ့ပါသည်။
- ထို့အပြင် အသွင်ပြောင်းပိုလီယို ဗိုင်းရပ်စ်ပိုး အမျိုးအစား (၁)၊ (၂) နှင့် (၃) များပြန့်နှံ့လျက်ရှိရာ ပိုလီယို ကာကွယ်ဆေး လွှမ်းခြုံမှုနည်းသော ဒေသများတွင် ပိုမိုဖြစ်ပွားလျက်ရှိသည်။
- သို့ဖြစ်ပါ၍ ကမ္ဘာနိုင်ငံအားလုံးအနေဖြင့် ပိုလီယိုရောဂါ အမြစ်ဖြတ် ကင်းစင်ပျောက်သည်အထိ ကြိုးပမ်းအားထုတ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအခြေအနေ

မြန်မာနိုင်ငံ၊ ကရင်ပြည်နယ်၊ ဖာပွန်မြို့နယ်တွင် အသွင်ပြောင်းပိုလီယို ဗိုင်းရပ်စ်ပိုး အမျိုးအစား (၁)ကပ်ရောဂါ ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ ၎င်းမြို့နယ်သည် လုံခြုံရေး အားနည်းမှုကြောင့် ကာကွယ်ဆေးလွှမ်းခြုံမှု နည်းသော မြို့နယ်ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့၏ ၂၀၁၉ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၅ ရက်နေ့တွင် အထူးထုတ်ဝေထားသည့် သတင်းစာစောင်ကို <https://bit.ly/33JbygO> တွင် လေ့လာနိုင်ပါသည်။

ဆောင်ရွက်ချက်များ

- ပိုလီယိုကာကွယ်ဆေး အပိုဆောင်းတိုက်ကျွေးခြင်းကို ဇူလိုင်လ မှ အောက်တိုဘာလအတွင်း ဖာပွန်မြို့နယ်နှင့် ၎င်းနှင့် ထိစပ်လျက် ရှိသော မြို့နယ် ၁၂ မြို့နယ်တွင် (၄) ကြိမ် ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်း။
- ခက်ခဲသောဒေသများတွင် တိုင်းရင်းသားကျန်းမာရေး အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်း၍ ပုံမှန် ကာကွယ် ဆေးထိုး လုပ်ငန်းများကို တွန်းအားပေး ဆောင်ရွက်လျက်ရှိခြင်း။
- လတ်တလော ပျော့ခွေ အကြောသေရောဂါ* စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းကို ပိုလီယိုရောဂါ အမြစ်ဖြတ် ကင်းစင် ပျောက်ရေးအတွက် အရေးကြီးသော စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းဟု သတ်မှတ်၍ ဆောင်ရွက် လျက်ရှိခြင်း။
- ထို့အပြင် ထိုင်းနိုင်ငံ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် ပူးပေါင်း ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း။

* sudden onset of floppy (non rigid) paralysis